

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z wniosku N. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
z udziałem P. K.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 kwietnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążania skarżącej kosztami zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 11 kwietnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...) po rozpoznaniu apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Z. z 22 grudnia 2017 r., sygn. akt IV U (...) i oddalił odwołanie wnioskodawczyni N. M. od decyzji organu rentowego z dnia 31 maja 2017 r. stwierdzającej, że odwołująca się, jako pracownik płatnika składek P. K., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 4 lipca 2016 r.

W skardze kasacyjnej z dnia 19.06.2019 r. odwołująca się zarzuciła naruszenie: (-) art 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez błędną wykładnię, w świetle której wyrażenie „oświadczenie woli złożonego drugiej stronie dla pozorów” obejmuje swym zakresem sytuację zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osoby, która przed zawarciem tej umowy świadczyła pracę w ramach pomocy rodzinnej oraz to, iż pracodawca nie zatrudnił nikogo na zastępstwo skarżącej na czas przebywania przez nią na zwolnieniu lekarskim w związku z niezdolnością do pracy w okresie ciąży, (-) art. 328 § 2 k.p.c. polegające na niedostatecznie jasnym ustaleniu stanu faktycznego sprawy, uniemożliwiającym stronie skarżącej dokonanie oceny zasadności zastosowania art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., co miało wpływ na treść rozstrzygnięcia sprawy; (-) 22 § 1 k.p. przez błędną wykładnię pojęcia „pod kierownictwem pracodawcy” polegającą na uznaniu, iż pewna doza samodzielności pracownika wyklucza zakwalifikowanie formy jego zatrudnienia jako umowy o pracę.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca sformułowała zagadnienie prawne, „czy okoliczność, iż dana osoba pomagała przez określony czas w prowadzeniu rodzinnego przedsiębiorstwa, a następnie zawarła z tą osobą umowę o pracę na podstawie której wykonywała dotychczasowe, tożsame obowiązki, uzasadnia wniosek, że sformalizowanie jej zatrudnienia było nieracjonalne.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi drugiej instancji oraz o pozostawienie temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego oraz o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, dotychczas nierozstrzygniętego w orzecznictwie lub wymagającego pogłębionej wykładni

przepisów prawa. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

Tymczasem autor skargi nie tylko nie sformułował zagadnienia odpowiadającego takim wymaganiom, ale rozminął się z istotnymi, miarodajnymi i przekonującymi ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku, z których wynikało, że zatrudnienie skarżącej w spółce ojca miało pozorowany charakter „formalny”, gdyż skarżąca nie świadczyła pracy na powierzonym jej stanowisku. Na gruncie przekonujących ustaleń faktycznych oraz prawidłowej i przekonującej suwerennej sędziowskiej oceny zebranego materiału dowodowego, które nie mogą być wskazywane jako podstawy kasacyjnego zaskarżenia (art. 398³ § 3 k.p.c.), skarżąca nie wykazała istnienia istotnego zagadnienia prawnego, które budziłoby jakiejkolwiek wątpliwości interpretacyjne wymagające merytorycznej interwencji kasacyjnej ze strony najwyższej instancji sądowej i rozmiętało się z wiążącymi Sąd Najwyższy ustaleniami faktycznymi prawidłowo dokonanego osądu. Konkretnie rzecz ujmując, samo podpisanie przez skarżącą będąc w stanie ciąży umowy o pracę, bez realnego świadczenia pracy na stanowisku managera w pełnym wymiarze czasu pracy, w firmie jednoosobowej, nie prowadzącej seryjnej działalności produkcyjnej, lecz jednostkowe szycie garniturów na miarę dla 5 – 8 klientów miesięcznie, mogło być ocenione za pozór zatrudnienia na utworzonym dla niej stanowisku w sposób intencjonalnie zmierzający do obejścia prawa pracy z ewidentnym zamiarem skorzystania z nienależnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, które nie przysługiwały bez

wykazania realnego tytułu podlegania pracowniczym ubezpieczeniom. Dlatego na jurysdykcyjną tolerancję nie zasługują żadne działania skierowane na uzyskanie nienależnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z intencjonalnymi deklaracją i opłaceniem składek z tytułu pracowniczego zatrudnienia, skoro działania skarżącej wskazują na ewidentne nawiązanie przez strony współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej, bądź umowy cywilnoprawnej. Takie zabiegi pozostawały w ewidentnej sprzeczności z podstawami kasacyjnego zaskarżenia, a także z zasadą równego traktowania wszystkich rzeczywiście ubezpieczonych, w tym z zasadą solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, z której nie powinna korzystać skarżąca pozornie i intencyjnie zatrudniona na podstawie wyłącznie deklarowanego „konsensualnego” zatrudnienia w jednoosobowej działalności ojca na podstawie pozorowanej umowy o pracę na utworzonym specjalnie dla niej stanowisku managera.

W konsekwencji Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., bez obciążania skarżącej kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej (art. 102 k.p.c.) ze względów społecznych.